

Gud och lidandet

Timo Eskola

Fastetiden och påsken lyfter ofta i media fram ett tillspetsat samtal om kristendomens innehåll. I England anklagade den berömda skådespelaren och edsvurna ateisten Stephen Fry Gud för att förorsaka lidandet. Fry, som är välkänd också i Finland, intervjuades i TV och plötsligt frågade den person som intervjuade honom vad han skulle säga åt Gud om han stod inför himlens port. Fry konstaterade att han skulle ställa en skarp fråga: ”Hur törs du?” Hur kan Gud skapa en sådan värld, som är så full av lidande?

Samtalet fortsatte och många för ateismen typiska påståenden började komma fram. Om Gud verkligen har skapat denna värld, måste han vara ytterst manisk och självisk. Fry fortsatte sin lista därtill inspirerad av intervjuaren. En Gud för en så förfärlig värld skulle vara demoniskt ond, rentav ett monster som vill det onda. För att använda religiös terminologi: Fry beskrev gudomen på samma sätt som kristendomen beskriver Guds motståndare Djävulen.

På vad beror lidandet?

Varför finns det lidande i världen? Varför visar sig världen vara ond och varför visar sig människorna vara monster för varandra? Religionsfilosoferna har analyserat ämnet på många olika sätt under tidens

lopp. Frys första påstående är i ljuset av denna analys ganska inkonsekvent och farligt för talaren själv.

När en ateist reser sig upp mot den kristna gudsuppfattningen – som han naturligtvis inte själv tror på – måste han anta att mänskligheten lever ett rätt liv där människor rövar och dödar andra. När världen är ond, är det omöjligt att förutsätta att någon av kärlek full gudom skulle ha åstadkommit allt detta. Men vad blir följderna om slutsatsen är att Gud inte finns?

Enligt religionsfilosoferna skulle det alternativ som då blir kvar inte vara bättre. När en ateist, som Fry medvetet utger sig för att vara, på grund av sitt påstående förnekar hela gudstron, blir han endast kvar med en ond värld. Detta gör inte samtalet lättare. Han måste fortfarande få svar på frågan varför människan lider. Borde man nu tänka att det i stället för Gud är människan som är det demoniska monstret, som med vett och vilja förstör andra människor?

Till ateismens inre motsättningar hör att särskilt en ateist, som nöjer sig med ett ytligt vardagstänkande, inte i verkligheten förnekar Gud. Fry funderar naturligtvis inte på sådant i en kort intervju. Men frågan kvarstår. Behövs Gud i ateismen för att man skall kunna anklaga honom för världens ondska? Tanken är inte särskilt lockande. Om Gud inte finns, blir människan själv den som förstör världen.

Foto: Hilpi Jenu

För det andra på minner Stanley om att påsken, som talar om Jesu Kristi död, egentligen påminner om ett helt annat perspektiv. Gud är inte tyst inför ångesten. Han har i sin Son deltagit i denna världens lidande.

Stanley upprepar huvudpunkterna i det kristna budskapet. När de kristna besvarar frågan om lidandet, påminner de om att Gud sänder Kristus till världen för att bära den värsta förödmjukelse och smärta som någon kan uppleva. Som en av de judiska skriftlärda förnekad och av de romerska soldaterna korsfäst, går han döden till mötes som en "narrmessias". Detta framhävs av den ovanskrift som sätts på korset: "Judarnas konung".

Kristendomen förkunnar att det finns ett svar på människornas lidande. Man finner det i att Gud själv blir delaktig av lidandet och står vid den mänsklighets sida som lider av syndens, våldets och girighetens följder. Därför är också de kristna kallade att som Kristi efterföljare ta del i denna världs lidande och komma med hjälp mitt i nöden.

Gud själv är den som lider

Kolumnisten Tim Stanley tog del i det offentliga samtal som uppstått om ämnet och kom också med det kristna perspektivet. Enligt kristendomen och Bibeln är inte denna värld någon idealvärld som Gud har skapat, utan en värld som har fallit i synd och lever i själviskhet. Uppfattningen hos ateister i stil med Fry angående kristendomens natur och trosföreställningar är ganska felaktig.